Fenomen nieopisany

Przez **Piotr Wyszomirski** - 6 listopada 2022 0

Po I Zjeździe Unii Teatrów Polskich poza Polską.

Początki idei

„Teatr Polski poza Polską jest wielką wartością kulturotwórczą. Utrwala pamięć o Ojczyźnie, dba o język polski, stanowi fundament tożsamości narodowej poza Macierzą. To zjawisko różnorodne i wielopokoleniowe.

Aby teatr rozwijał się i lepiej pokonywał liczne przeszkody, jakie stoją na jego drodze, potrzebne są wzajemnie bliskie działania. Dlatego warto podjąć próbę łączenia teatrów, sieciowania, tworzenia wspólnoty opartej na wartościach. Uważamy, że skuteczność naszych działań może wzmocnić powołanie

Unii Teatrów Polskich poza Polską"

Deklarację uczestników debaty „Teatr polski poza Polską", X Wileńskie Spotkania Sceny Polskiej, Wilno, 14 września 2021 r. (więcej poniżej)

– Unia Teatrów Polskich poza Polską w założeniu ma stać się platformą i narzędziem do stworzenia zdywersyfikowanej, dobrze celowanej pomocy polskiemu teatrowi poza Macierzą. Skupiając zainteresowane teatry i twórcze sposa ojczyzny oraz przyjaciół z Polski ma możliwość wypracowania najlepszych rozwiązań, określenia celów i potrzeb, stając się wzorcem współdziałania i współpracy. Unia może być rozwojowym mechanizmem medialno-opiniotwórczym z ogromnym potencjałem dokumentacyjnym czy edukacyjnym – mówi **Magdalena Olszewska**, prezeska Fundacji Pomyślodalnia, która jest pomysłodawcą powołania do życia Unii.

Partnerstwo oparte na idei

Idea uzyskała możliwość wejścia na nowy poziom realizacji dzięki zainteresowaniu pomysłem Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego, który stał się partnerem Fundacji Pomyślodalnia.

– Teatr polski poza Polską to zjawisko, któremu z racji swojej misji Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego powinien przyglądać się ze szczególną uwagą. Tym bardziej, że inicjatywy artystyczne podejmowane przez Polaków rozsianych po całym świecie – choć niezwykle cenne – bardzo często pozostają nieopisane – i to w wielu wymiarach. W przypadku historycznej już działalności Instytut od kilkunastu lat skutecznie się archiwum londyńskiego Związku Artystów Scen Polskich, tworzy także cyfrowe depozytorium, które – jak planujemy – powinno stać się zalążkiem przyszłego cyfrowego archiwum innych teatrów polskich działających poza granicami RP. Jeśli chodzi o wymiar współczesny – chcemy wspierać tworzenie sieci współpracy pomiędzy artystami, która powstaje za sprawą Fundacji Pomyślodalnia. Chętnie podejmiemy się także pośrednictwie w nawiązywaniu kontaktów pomiędzy instytucjami teatralnymi działającymi w Polsce a polskimi artystami spoza kraju. Zależy nam także na dokumentowaniu ich bieżącej działalności i umieszczanie tych informacji w naszych bazach dostępnych na stronach encyklopediateatr.pl oraz e-teatr.pl – powiedział **Jarosław Cymerman**, zastępca dyrektora Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego ds. programowych

Projekt uzyskał dofinansowanie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, rozpoczął się proces: powstała strona internetowa zawierająca m.in. mapę teatru polskiego poza Polską, informacje bieżące o działalności teatrów na całym świecie (w tym m.in. lista premier), relacje, galerie zdjęć, filmy z wydarzeń, wywiady oraz kanały w mediach społecznościowych (grupa na Facebooku i kanał na You Tube)

Zobacz stronę: https://teatrpozapolska.pl/

I Zjazd Unii Teatrów Polskich poza Polską

Postać dnia

Edward Kiejzik
dyrektor Festiwalu MonoWschód
dyrektor Pałacu Kultury w Trokach
aktor Polskiego Teatru „Studio" w Wilnie

Powołana w zeszłym roku Unia Teatrów Polskich poza Polską miała okazję do rozwinięcia formuły poprzez wymianę doświadczeń, informacji oraz kontaktów przez jej sygnatariuszy i uczestników Zjazdu, który towarzyszył VI Międzynarodowemu Festiwalowi Monospektakli MonoWschód, organizowanemu co dwa lata, na przemian z Wileńskimi Spotkaniami Sceny Polskiej przez Polski Teatr „Studio" w Wilnie.

Najważniejszy był aktor – relacja z MonoWschodu

Oprócz rozmów kuluarowych uczestnicy Zjazdu mieli możliwość wysłuchania opinii i komentarzy podczas debaty. M.in. **Konrad Imiela, dyrektor artystyczny Teatru Muzycznego Capitol we Wrocławiu**, zaprosził do wzięcia udziału w Przeglądzie Posenki Aktorskiej:

Patrycja Zając, aktorka dwujęzycznego Teatru Lustro Sceny / The Mirror of Stage z Edynburga przedstawiła ideę swego teatru:

Więcej głosów: Debata w ramach Zjazdu Unii Teatrów Polskich poza Polską (Playlista)

W ramach zjazdu odbyły się również warsztaty specjalistyczne: „Aktor totalny. Master class Konrada Imieli" oraz „Jeśli masz dobry pomysł, pieniądze się znajdą. Praktyczne wskazówki na temat finansowania idei", „Twój teatr w mediach społecznościowych. Praktyczny warsztat prezentujący nowe i skuteczne formy promocji" prowadzone przez Fundację Pomyślodalnia.

– Wszystkie zaoferowane warsztaty były dla mnie jako osoby działającej w przestrzeni teatralnej oraz prowadzącej projekty warsztatowe i artystyczne na emigracji, a co za tym idzie borykającej się z bardzo specyficznymi dla tej grupy artystów problemami, niezwykle pomocne i rozwijające. Warsztaty teatralne z dotyczeniem artystycznym Teatru Muzycznego Capitol we Wrocławiu pokazały mi od strony muzycznej nowe narzędzia w pracy nad spektaklem. Natomiast wiedza wyniesiona z pozostałych warsztatów na pewno posłuży mi i innym członkom zarządu w budowaniu marki i wizerunku założonego przez nas niedawno w Brunszwiku stowarzyszenia kulturalnego – podsumowała pracownie dni w Wilnie **Zofia Delest z OFF Theater Zigarre**.

Fenomen nie tylko do opisania

Już kilkumiesięczna praca nad projektem uzmysłowiła skalę zagadnienia, jakim jest polska aktywność teatralna poza Macierzą. Po trosze czujemy się jak Indiana Jones, który dotarł do „Rejkopsu znalezionego w Saragossie". Zdobywane podczas kwerend i dziesiątek rozmów informacje otwierają kolejne szufladki ogromnej, powiększającej się dosłownie z dnia na dzień, szkatuły wzruszeń i olśnień. Budzi radość ogromna różnorodność form i tematów, która spina polskość bez terytorialnych granic. Różny jest poziom artystyczny teatralnych inicjatyw, ale nie to jest najważniejsze w tym przypadku, bo niezwykła pasja, która nakazuje działać twórcom, najczęściej kosztem wielu wyrzeczeń, jest wartością ponad wszystko i zasługuje na wszechstronne, dobrze celowane wsparcie.

Foto: Jurij Grigorenko

Obserwując rozrastającą się bazę teatrów, twórców i spektakli, można bez cienia bombastycznego nadrangowania stwierdzić, że mamy do czynienia z fenomenem dotychczas nieopisanym a nie tylko opisania godnym. Wielki potencjał idei zasługuje na stałą, standaryzowaną informację, promocję i wsparcie. Warto wypracować stały mechanizm, którego fundamentami mogą być różne instytucje (m.in. agendy rządowe, samorządowe, teatry publiczne), bo zadań do wykonania mamy sporo. My, czyli Macierz albo, jak mawiają czasami o nas mieszkańcy Kresów, Koroniarze (uśmiech). Bo bez względu na to, co by się nie działo, teatr musi grać!